

Igra kao poticaj za zdravi dječji rast i razvoj

Vuglek, Tamara

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Forestry / Sveučilište u Zagrebu, Šumarski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:108:097680>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-06**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Forestry and Wood Technology](#)

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
ŠUMARSKI FAKULTET
DRVNOTEHNOLOŠKI ODSJEK**

**SVEUČILIŠNI PREDDIPLOMSKI STUDIJ
DRVNA TEHNOLOGIJA**

TAMARA VUGLEK

IGRA KAO POTICAJ ZA ZDRAVI DJEČJI RAST I RAZVOJ

ZAVRŠNI RAD

Zagreb, rujan 2018.

PODACI O ZAVRŠNOM RADU

AUTOR:	Tamara Vuglek 14.11.1995, Zagreb 0068224716
NASLOV:	Igra kao poticaj za zdravi dječji rast i razvoj <i>Play as an incentive for healthy children's growth and development</i>
PREDMET:	Oblikovanje namještaja
MENTOR:	Prof. dr. sc., Ivica Grbac
IZRADU RADA JE POMAGAO:	Doc. dr. sc. Danijela Domljan
RAD JE IZRAĐEN:	Sveučilište u Zagrebu – Šumarski fakultet Zavod za namještaj i drvene proizvode
AKAD. GOD.:	2018./2019.
DATUM OBRANE:	07. 09. 2018.
RAD SADRŽI:	Stranica: 45 Slika: 25 Navoda literature: 33
SAŽETAK:	Igra za djecu znači puno više od zabave. Igra potiče rast i razvoj djetetovih kognitivnih, socijalnih, fizičkih i brojnih drugih osobina. Kroz igru djeca spoznaju svijet. Cilj rada je proučiti pojam igre i što sve razvija kod djeteta te analizirati i utvrditi koje vrste dječjih igara postoje, podobnost igara za određenu dob djece, te koji didaktički proizvodi i oprema služe za razvoj dječjih sposobnosti i vještina. Metodama promatranja, razgovora te fotografiranja dječjih igračaka i opreme utvrditi će se značenje igre u životu djeteta i koji proizvodi omogućavaju da se određena igra provede u cilju zdravog rasta i razvoja djeteta.

	IZJAVA O IZVORNOSTI RADA	OB ŠF 05 07
		Revizija: 1

Izjavljujem da je moj završni rad izvorni rezultat mogega rada te da se u izradi istoga nisam koristila drugim izvorima osim onih koji su u njemu navedeni.

Tamara Vuglek

U Zagrebu, 07. 09. 2018

Sadržaj

1. UVOD	1
2. CILJ RADA	2
3. PREGLED DOSADAŠNJIH ISTRAŽIVANJA.....	3
3.1 ŠTO JE IGRA.....	3
3.2 IGRA KROZ POVIJEST	5
3.3 ALTERNATIVNE PEDAGOGIJE	7
3.3.1 Montessori pedagogija	7
3.3.2 Waldorfska pedagogija.....	8
3.4 UDRUGA KORAK PO KORAK.....	10
3.5 KLASIFIKACIJA DJEČJIH IGARA.....	11
3.6 ULOGA IGRE U RASTU I RAZVOJU DJETETA.....	13
3.6.1 Igra i tjelesni razvoj	14
3.6.2 Igra i kognitivni razvoj.....	15
3.6.3 Igra i emocionalni razvoj	15
3.6.4 Igra i socijalni razvoj.....	15
3.7 IGRAČAKE I NJIHOVE KARAKTERISTIKE U ODNOSU NA DOBNE SKUPINE DJECE	16
3.7.1 Igračke za djecu od rođenja do 6 mjeseci	16
3.7.2 Igračke za djecu 6-12 mjeseci.....	17
3.7.3 Igračke za dijete u drugoj godini života	17
3.7.4 Igračke za dijete u trećoj godini života	18
3.7.5 Igračke za dijete u četvrtoj godini života.....	18
3.7.6 Igračke za dijete u petoj godini života	19
3.7.7 Igračke za dijete u šestoj godini života	20
3.7.8 Igračke za dijete u sedmoj godini života.....	20
3.8 SIGURNOST I ISPRAVNOST DJEČJIH IGRAČAKA.....	22

4. METODE I MATERIJALI ISTRAŽIVANJA	23
5. REZULTATI ANALIZE	24
5.1. REZULTATI FOTOGRAFIRANJA	24
5.1.1 Didaktičke igračke	24
5.1.2 Motoričke igračke	26
5.1.3 Senzomotoričke igračke	29
5.1.4 Senzoričke igračke	30
5.1.5 Simboličke igračke	32
5.1.6 Socijalno- emocionalne igračke.....	33
5.2. REZULTATI RAZGOVORA.....	34
6. ZAKLJUČAK.....	35
LITERATURA	36
Popis slika	39

1. UVOD

Neprocjenjivo i ujedno najmlađe „bogatstvo“ svakog društva čine djeca (Stevanović, 2003). Najvažnija aktivnost o kojoj treba brinuti u radu s djecom predškolske dobi je igra (Findak, 1995).

U čovjekovoj prirodi je da se igra cijeloga života, ali u djetinjstvu ima najveće značenje jer čovjek tada najviše raste i razvija se. Igra je pretežno vezana za djetinjstvo zato što igra nije mogućnost samo djeteta već i čovjeka. Kao multifunkcionalna aktivnost u odrasloj dobi gubi neke funkcije, a druge postaju naglašene.

Pojam igre se odnosi na vrlo veliki broj različitih aktivnosti. Fenomen igre ne može se obuhvatiti jedinstvenom definicijom. Igra je predmet proučavanja psihologije, pedagogije, antropologije, sociologije, etnologije, itd. Igra ima specifičnu i vrlo značajnu ulogu u odrastanju djeteta. Razumijevanje igre zahtjeva interdisciplinarni pristup (Duran, 1995). Igra u vrtiću ima veći smisao ukoliko se odvija u kvalitetnom i poticajnom okruženju za dijete. Tu se prvenstveno misli na raznovrsnost, raznolikost i stalnu dostupnost materijala koje će dijete poticati na istraživanje, a samim time i na učenje (Stevanović, 2003).

„Oduzeti djetetu igru znači isto što ostaviti ribu bez vode.“ (Stevanović, 2003).

Premda za igranje ponekad nije nužno ništa drugo doli dječja mašta, igranje se od davnina najčešće odvijalo pomoću različitih predmeta za igru, igračkaka.

Analizom dječjih igračkaka, ali ponajviše igrom kao glavnim pojmom koji i dovodi do različitih proizvoda utvrdit će se koje vrste dječjih igara postoje, podobnost igara za određenu dob djece, te koji didaktički proizvodi i oprema služe za razvoj dječjih sposobnosti i vještina.

2. CILJ RADA

Većina didaktičkih proizvoda (igračaka) namijenjenih djeci za igru u vrtićima ili kod kuće proizvedena je od drva kao ekološkog i zdravog materijala.

Upravo iz tog razloga ovaj rad bavi se analizom dječjih igračaka, ali ponajviše igrom kao glavnim pojmom koji i dovodi do različitih proizvoda.

Cilj rada je analizirati pojam igre i što predstavlja u životu djeteta te na koji način utječe na zdravi rast i razvoj.

Potrebno je istražiti kakvu važnost igra ima za razvijanje djetetovih sposobnosti, kako se klasificiraju igre, koje vrste igara postoje, koje vrste igara su podobne za određenu dobnu skupinu djece, te ponajviše koji su to proizvodi, materijali i oprema koji služe za razvoj dječjih sposobnosti i vještina kroz pojedinu igru.

3. PREGLED DOSADAŠNJIH ISTRAŽIVANJA

3.1. ŠTO JE IGRA

Igra nije samo sredstvo kojim se postiže razvoj djeteta već je i metoda za ostvarivanje odgojno-obrazovnih zadataka. Svaka igra će na svoj način postići određeni odgojni cilj. Igrom se dijete uči pokušajima, pogreškama, eksperimentiranju. Dijete razvija osjećaj sigurnosti, samostalnosti, samokontrole i socijalizacije. Igrom dijete razvija i izgrađuje svoju ličnost jer svemu u igri daje odgovarajući smisao te riječi i predmeti dobivaju nova značenja i funkcije (Stevanović, 2003).

Postoje brojne definicije igre i sve se zasnivaju na svojim karakteristikama i pogledima pa je teško izdvojiti i reći da je ijedna od njih pogrešna.

„Igra je oblik i sredstvo odgoja djeteta. Igrajući se ono stječe znanja i uči ponašanja. Uči uz naše namjerne intervencije, ali i spontano, a da to i ne zna. Nema sumnje da je igra oblik ranog obrazovanja djeteta.“ (Stevanović, 2003).

„Igru možemo nazvati dječjom praksom, slobodnim djelovanjem koje je izvan običnog, realnog života, no usprkos tomu može igrača potpuno zaokupiti. Uz igru nije vezan nikakav materijalni probitak, njome se ne stječe nikakva korist, ona je proces u kojem se uživa i zato je sama sebi svrhom.“ (Petrović-Sočo i Rajić, 2015).

„Igra je poticaj i ogledalo razvoja djeteta, mjerilo djetetove inteligencije, refleks problema i obrambenog mehanizma te njegove cjelokupne individualnosti.“ (Došen, 1993., cit. u Stevanović, 2003).

„Igra je dominantna aktivnost djeteta i kao oblik ponašanja i kao potreba bez koje razvoj djeteta nije moguć.“ (Stevanović, 2003).

„Igra kao najstariji oblik tjelesne i zdravstvene kulture i najautonomnija čovjekova aktivnost, spontana je i slobodno izabrana čovjekova aktivnost koju karakterizira raznovrsnost kretanja i prati snažan osjećaj ugone i zadovoljstva.“ (Findak, 1995).

„Igra je dobrovoljna aktivnost koja se provodi bez prisile, u cijelosti, s uživanjem ili očekivanja uživanja.“ (English i English, 1958., cit. u Klarin, 2017).

„Igra je jedinstvena, njezina jedina svrha je ona sama – IGRA.“ (Sturrock, 2011., cit. u Klarin, 2017).

Igra je temeljni pokretač i pokazatelj psihičkog odrastanja djeteta, pa je i najpogodnija metoda, kao i oblik rada u vrtiću. Vođenu i iniciranu igru od djeteta, odgojitelj podržava, osigurava potrebno mjesto vrijeme i materijale, potiče i asistira, te je nerijetko i suigrač ako je potrebno. Igra, rad i učenje isprepliću se kao važne dječje potrebe, vođene iznutra, što znači da mnogo puta ne moramo puno stimulirati dijete, jer je to njegova iskonska potreba.

Cilj igre je u njoj samoj, ona potiče emocionalni i spoznajni razvoj ličnosti i pridonosi djetetovoj afirmaciji ličnosti. Djeca većinu životnih spoznaja usvajaju kroz igru i pamte ih zauvijek. Praćena je zadovoljstvom i radošću, iako izaziva svjestan napor. Igra kroz bogato iskustvo uvodi dijete u svijet apstraktnog mišljenja, logičkog zaključivanja, kombinatorike i svijet razumijevanja znakova i simbola (Mlinarević, 2000).

U igri se dijete samoostvaruje, izražava i potvrđuje, savladava probleme i prorađuje svoje doživljaje, misaono se razvija i emocionalno oslobađa, socijalno sazrijeva i motorički napreduje (Duran, 1995).

3.2. IGRA KROZ POVIJEST

Pojava igre je povezana s određenim kulturama u evoluciji čovjeka, koja prati učenje u djetinjstvu, kako bi se izgradili oblici ponašanja koji su neophodni za razvitak i opće dobro društva (Duran, 1995.).

U prošlosti je igra smatrana duže vrijeme kao ispunjenje prostora do dolaska pravih obaveza, a ne prirodnom i osnovnom potrebom djeteta. I dan danas susrećemo mišljenja ljudi koji smatraju da djecu treba čim prije odvojiti od igre kao gubljenja vremena. Takvo ponašanje nanosi veliku štetu djetetu. Prerano uključivanje u svijet odraslih nameće mu prevelike zahtjeve koje dijete ne može ispuniti. Posljedica tog je nesretna osoba, koja se ne može nositi s kasnijim životnim problemima. Djeca koja se vole igrati te se potpuno i predano igraju će odrasti u osobe koje će rad prihvaćati na isti način sa užitkom i prihvatiti ga kao izazov (Stevanović, 2003).

Možemo zaključiti da je igra starija od kulture, igra kao dio kulture (životinje nisu čekale ljude da ih nauče igranju). Za razliku od igre životinja, ljudske igre od rođenja se razvijaju i rastu na slojevima kulture. Dijete je okruženo predmetima i stvarima koji su određeni kulturom (Duran, 1995).

Jean Piaget¹ je smatrao da je učenje djeteta zasnovano na spontanim aktivnostima u kojima igra ima glavnu ulogu. Dijete svoja odgojna i obrazovna svojstva kao i sposobnosti stječe igrom. Što je dijete starije, to je njegovo iskustvo veće. Iskustva stječu simboličkim, motoričkim i osjetilnim percepcijama (Stevanović, 2003).

Pedagog Fridrich Fröbel² je smatrao da će se dijete brže i bolje razvijati ako ga se potiče odgovarajućim materijalima. Vodio ga je načelo aktivnosti. Smatrao je da je dijete po prirodi aktivno biće pa mu treba zadovoljiti tu urođenu sklonost igrom. Fröbel daje veliki značaj igri i smatra je glavnim vidom aktivnosti.

Igra pomaže fizičkom razvoju djeteta, osnova je za stvaralačko izražavanje te jača tjelesnu snagu djeteta i pomaže u izgrađivanju djetetova morala i karaktera. Smatrao je da igra ima maksimalnu vrijednost kad se djetetu omogući dodir s okolinom tj. prirodom.

1 Jean Piaget (1896.–1980.), švicarski filozof koji se bavio istraživanjem kognitivnog razvoja djece. Osnivač je „Ženevske psihološke škole“. Smatra se predstavnikom razvojne psihologije u 20. stoljeću.

2 Fridrich Fröbel (1782.- 1852.), njemački pedagog, 1837. osnovao je prvi dječji vrtić pod nazivom „Kinder Garten“ koji je organiziran na načelima suvremenog odgojnog rada. Prvi je razvio sustav predškolskog odgoja.

Pojam koji se često veže uz Fröbela su „Fröbelovi darovi“ koji predstavljaju didaktički materijal (razna geometrijska tijela). „Darovi“ su zamišljeni kao simboli okoline i na taj način je djecu uvodio na upoznavanje sa njihovom okolinom (Stevanović, 2003).

Slika 1. Prvi dječji vrtić
Izvor: WEB 1

Slika 2. Fröbelovi „darovi“
Izvor: WEB 2

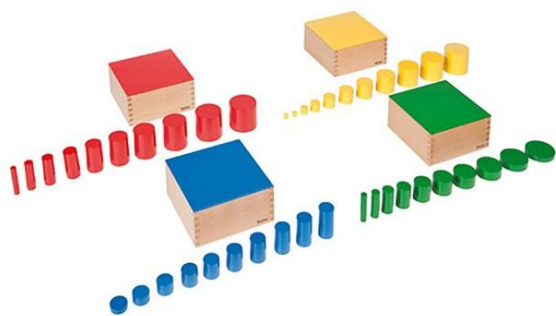
3.3. ALTERNATIVNE PEDAGOGIJE

3.3.1. Montessori pedagogija

Maria Montessori³ započela je kao liječnica, a po završetku studija je proučavala odgoj djece. Ona je smatrala da su djeca više pedagoški nego medicinski slučajevi. Djeca se u dobi od treće do pete godine života samostalno razvijaju, ali ih na to treba potaknuti odgovarajućom okolinom i materijalima. Smatrala je da se iskustva djeteta mogu razvijati u obogaćenoj okolini sa potrebnim materijalima. Poticaji za učenje dolaze iz cijele prostorije (Stevanović, 2003).

Montessori je svjetski priznata pedagoška koncepcija koja se razlikuje od tradicionalnog odgojno-obrazovnog sustava. Pedagogija je oblikovana na način da se jedinstveno pristupa djetetovim potrebama. Odgojna metoda se zasniva na samoproučavanju i samoodgoju. Naglasak ove pedagogije je na osiguravanju poticajne okoline za djecu koja kroz igru spontano uče (Web 1). Dijete je u okolini slobodno i može se individualno razvijati i postupno otkrivati te ostvarivati svoje talente i potencijale. „Pomozi mi da to sam učinim“, temeljno je načelo Montessori pedagogije. Djeca se slobodno kreću, igraju, rade, brinu o svojoj okolini te komuniciraju s odgajateljima i prijateljima te stječu svoje vještine. Okolina u vrtiću ili školi oblikovana je po mjeri djeteta te sadrži didaktičke i druge materijale koji su pažljivo odabrani te postavljeni na otvorenim policama kako bi potaknuli djecu na samovoljno istraživanje. Materijali u Montessori školama u potpunosti su prilagođeni djeci, pa su tako stolice, stolovi i materijali prilagođeni dječjoj veličini. Pribor za pojedine vježbe uvijek se nalazi na istom mjestu i u istom obliku. Materijali u ovoj metodi djeluju preko opipa i izrađeni su u živim bojama. Većina materijala izrađena je iz drveta, a drvo je najugodniji materijal za rukovanje. Svojim dimenzijama odgovara dječjoj ruci i svojim oblikom navodi dijete da shvati ciljanu svrhu svakog pojedinog dijela (Kovačić, 2017).

³ Maria Montessori (1870.-1952.) - talijanska pedagoginja, liječnica, tvorac pedagoške metode Montessori.

Slika 3. Montessori didaktička igra (obojeni cilindri)
Izvor: WEB 3

Slika 4. Montessori oprema za matematiku
Izvor: WEB 4

3.3.2. Waldorfska pedagogija

Waldorfska pedagogija je sustav obrazovanja koji se potpuno razlikuje od tradicionalnog odgojno-obrazovnog sustava i temeljen je na antropozofskim načelima po uputama Rudolfa Steinera⁴. Steiner je ustrajao da odgajatelji i nastavnici imaju puni nadzor nad odgojnim metodama u kojima nema utjecaja države.

Cilj ove metode je težnja za usklađivanjem djetetova duhovnog i zemaljskog dijela gdje mu se pristupa kao pojedincu i nastoji se razviti kao cjelovito biće. Velika je sloboda u odgoju djece (Stevanović, 2003).

U školskom odgoju nema odvojenog učenja svakog predmeta zasebno ni odvajanja teorije i prakse, jedan učitelj prati djecu osam godina školovanja, objedinjene su osnovna i srednja škola, velika pozornost je posvećena godišnjim dobima i obilježavanju kršćanskih blagdana. Učenici stječu svoje znanje kroz praktičnu primjenu teorijskog sadržaja. Zahtjev je i na oblikovanje prostora u kojem djeca borave pa svaki razred ima svoju boju (Web 2).

U vrtićima djeca imaju gotovo "kućnu" atmosferu te doživljavaju red, ritam i harmoniju. Izmjenjuju se različite aktivnosti poput igre, odmora, obroka, radnih i umjetničkih aktivnosti. Igračke, namještaj i didaktički materijali prirodnog su podrijetla te su oblikovani na način da pružaju blage poticaje za zdravi razvoj osjetila djeteta.

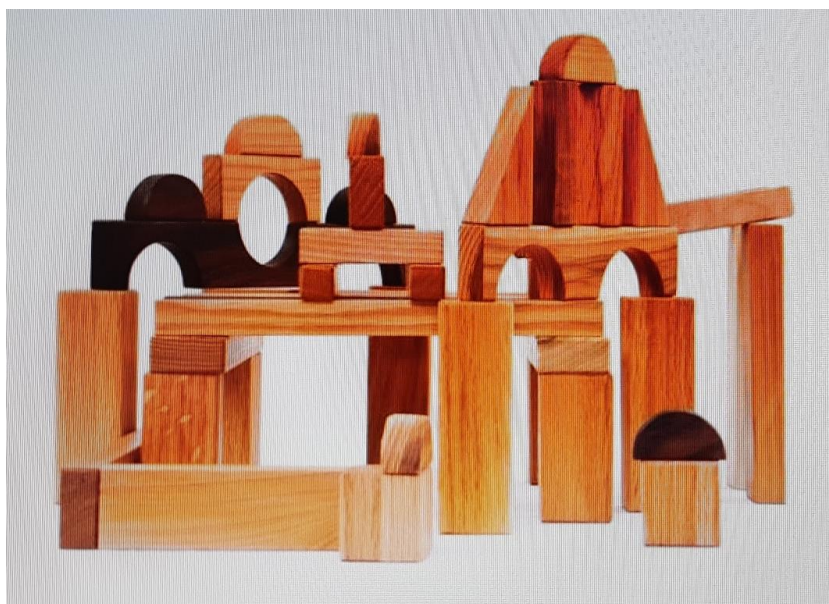
⁴ Rudolf Steiner (1861.-1925.) - austrijski filozof, odgajatelj, pisac, ezoterik i glavni utemeljitelj antropozofije.

Time se pokušava postići da djeca u najranijoj dobi imaju spoznaju i razumijevanje o ekološkim vrijednostima.

Svi sadržaji i aktivnosti kojima se djeca bave imaju cilj da kod djece razviju aktivnu i stvaralačku igru koja je proizišla iz djetetove nutrine (Web 3).

Slika 5. Waldorf oprema za matematiku
Izvor: WEB 5

Slika 6. Waldorf oprema za poticanje djece na arhitekturu
Izvor: WEB 6

3.4. UDRUGA KORAK PO KORAK

Pučko otvoreno učilište Korak po korak je nevladina i neprofitna ustanova kojoj je osnovna djelatnost stručno usavršavanje radnika odgojno-obrazovnih ustanova. Rade na unapređenju kvalitete odgojno-obrazovnih metoda koje su usmjerene na dijete. Cilj je djeci omogućiti aktivno sudjelovanje u procesu odgoja, slobodno izražavanje, razvijanje vlastitog kritičkog mišljenja, naučiti ih samostalnosti te izvući maksimalni potencijal iz djece u skladu s njihovim interesima i sposobnostima (Web 4).

Usmjerenje programa je veliki odmak od tradicionalnog odgojno-obrazovnog procesa. U promicanju vrtića i škola potiču rad šire zajednice te uključuju roditelje u aktivno sudjelovanje. Ozračje u školama i vrtićima je takvo da podržava demokratske odnose i poštuju i prihvaćaju različitosti. Posebno su usmjereni na zastupanje prava djece, osobito djece s posebnim potrebama (Burić, 2014).

Djeca kroz igru samostalno uče na prirodan način i nemaju strah od neuspjeha. Igra je glavna aktivnost djece kroz koju upoznaju i razumijevaju stvarnost koja ih okružuje. Okruženje je vrlo važna stavka u odgoju djece te bi trebalo biti poticajno jer oblikuje dijete i potiče ga na stvaranje teorije o svijetu koji ga okružuje. Kontinuiranim i individualnim praćenjem djece pokazalo se da dijete stalno nadograđuje svoje znanje, a ne preuzima ga pasivno iz svoje okoline (Malnar i sur., 2012).

Slika 7. Primjer igre gradnje LEGO kockicama i istovremenog učenja znamenitosti
Izvor: WEB 7

3.5. KLASIFIKACIJA DJEČJIH IGARA

Postoje brojni sustavi klasifikacije dječjih igara, a svaki se zasniva na različitim kriterijima i mišljenjima pojedinih autora.

Igrovna raznolikost se u literaturi najčešće razvrstava u tri kategorije (prema Duran, 1995):

1. Funkcionalna igra
2. Simbolička igra
3. Igre s pravilima

1. Funkcionalna igra

Funkcionalna igra se obično određuje kao igra novim funkcijama (sposobnostima) koje u djeteta sazrijevaju – osjetilne, motoričke, percepcijske, itd. Dijete ispituje svoje funkcije s jedne strane, a osobitosti objekta s druge. Funkcionalna igra djeteta je određena ranom socijalnom interakcijom. Piaget tvrdi da funkcionalna igra nastaje dodiranjem djeteta s fizičkom okolinom.

2. Simbolička igra

U raznim literaturama nalaze se brojni termini za simboličku igru: igra uloga, igra fikcije, imaginativna igra, dramska igra, igra pretvaranja, itd.

Psiholozi simboličku igru promatraju u kontekstu općeg psihičkog razvoja i u kontekstu segmenata psihičkog razvoja djeteta. Piaget simboličku igru promatra kao oblik reprezentacije stvarnosti i dovodi je u vezu sa strukturom misaone aktivnosti te uključuje kognitivni razvoj. Freud smatra da simbolička igra ima veze sa afektivnim područjem te je njegova pretpostavka da je svako ponašanje, pa tako i igrovno, određeno impulsima. Ruski autori simboličku igru nazivaju igrom uloga u kojem dijete zamjenjuje odnosno igra ulogu nekoga od odraslih iz života.

3. Igre s pravilima

Piaget za ove vrste igara smatra da se rijetko javljaju do 7. godine djetetova života, uglavnom pripadaju djeci školskog uzrasta, a zadržavaju se cijelog života.

Igre s pravilima su igre sa senzomotoričkim ili intelektualnim kombinacijama u kojima se djeca natječu pridržavajući se pravila.

Piaget smatra da igre s pravilima imaju utjecaj na dječji moralni razvoj. Chateau⁵ kaže da su te igre u vezi s društvenim samopotvrđivanjem i samousavršavanjem. Ivić⁶ smatra igre s pravilima oblikom komunikacije koje imaju dvije funkcije: socijalnu integraciju i socijalnu diferencijaciju.

⁵ Jean Chateâu (1908. - 1990.) – francuski psiholog.

⁶ Milka Ivić (1923. – 2011.) – jugoslavenska lingvistkinja.

3.6. ULOGA IGRE U RASTU I RAZVOJU DJETETA

Rast djece se odnosi na povećanje visine i težine djeteta odnosno na tjelesne promjene djeteta. U ranom djetinjstvu dijete doživljava najintenzivniji rast i razvoj (Domljan, 2011). Razvoj označava socio-emocionalno i biološko-funkcionalno sazrijevanje te se odnosi na psihičke promjene u djetetovu životu. Podrazumijeva i stjecanje sposobnosti za brzo prilagođavanje uvjetima okoline u kojoj se nalazi (Stevanović, 2003).

U odnosu na promjene u rastu i razvoju djeteta mijenjaju se i njegova motorička gibanja (hodanje, penjanje, puzanje, trčanje, kotrljanje itd.). Radi se o sasvim prirodnim oblicima motoričkih gibanja i djeca ih najprije i vrlo lako savladavaju. Do četvrte godine bi dijete trebalo savladati te osnovne prirodne oblike kretanja.

Razvoj motoričkih gibanja prema dobnim skupinama (prema Findak, 1995):

- Mlađa dobna skupina (3-4): osnovne karakteristike da su djeca savladala osnovne oblike kretanja; hodanje, trčanje, skakanje, penjanje itd. Njihovi pokreti su još relativno spori neorijentirani.
- Srednja dobna skupina (4-5): povećana sposobnost za kretanjem; dijete je brže, spretnije, točnije u pokretima. Djeca razlikuju smjerove kretanja, bolje se snalaze u prostoru.
- Starija dobna skupina (5-6): djeca su spremnija na složenije pokrete, mnogo su snažnija i izdržljivija te otpornija na promjene okoline.

Tjelesne vježbe su jedan od važnijih poticaja za zdravi rast i razvoj djece te je stoga važno primijeniti vježbe koje su karakteristične i podobne za određenu dobnu skupinu (Findak, 1995).

Didaktičke igre ispunjavaju unaprijed postavljene odgojno-obrazovne zadatke: intelektualni razvoj, razvoj discipline, psihomotorički razvoj, socijalni i moralni razvoj, itd. Didaktičke igre osmišljavaju i strukturiraju odrasli pri čemu u vidu treba imati kronološku dob djeteta i ciljeve koji se žele ostvariti pojedinom igrom. Svim didaktičkim igrama dijete proširuje svoje znanje. Prvenstveni zadatak ovih igara je utjecaj na intelektualni razvoj. Najčešće didaktičke igre su igračke na rasklapanje, obojene kugle, mozaici, figurice od štapića i slično (Stevanović, 2003).

U djetinjstvu su rad, učenje i igra veoma povezani jer će učenje i rad dati mnogo efikasnije rezultate ako se provode s elementima igre. Cilj je da svako dijete razvija svoje sposobnosti u poticajnoj okolini koja je bogata raznim igračkama i materijalima te ugodnog ozračja.

Sposobnost djece da se samostalno igraju je osnova na kojoj djeca grade svoje samopouzdanje, jačaju snalažljivost, koncentraciju i kreativnost. Igra nije samo tjelesna već i intelektualna aktivnost.

Zahvaljujući igri i njenim osobinama dijete od malih nogu uči kako savladati prepreke, kako se družiti s drugima, usvajaju pravila ponašanja i formiraju pravilan pogled na svijet. Za psihofizički razvoj djece najprikladnije su pokretne i didaktičke igre. Kako bi se dijete kvalitetno psihički i fizički razvijalo nije dovoljna samo angažiranost roditelja, odgajatelja i učitelja već vlastitom aktivnošću dijete može razvijati svoje sposobnosti i snage. Vlastita aktivnost djeteta kroz igru omogućava mu razvoj motoričkih, intelektualnih, socijalnih i emocionalnih sposobnosti. Kako bi dijete uočilo svojstva i različitosti predmeta i pojava iz okoline treba ih osjetiti, mirisati, isprobati, sastaviti i rastaviti jer će na taj način zadovoljiti radoznalost (Stevanović, 2003).

3.6.1. Igra i tjelesni razvoj

Kroz igru dijete usavršava svoju motoriku i razvija tjelesnu snagu. Različitost pokreta i dinamičnost igre povoljno djeluju na tjelesni razvoj djeteta.

Igra djetetu pruža mogućnost razvitka svih motoričkih vještina i sposobnosti: gruba motorika, fina motorika, pravilno držanje, koordinacija dijelova tijela (Klarin, 2017).

Djeca spontano biraju aktivnosti za koje smatraju da su spremni pa ih stoga nije potrebno prisiljavati i požurivati.

Motorički razvoj se promatra kroz dva temeljna smjera: razvoj grube i fine motorike.

Gruba motorika:

Razvoj grube motorike omogućuje razvoj ravnoteže koji se odvija u funkciji smanjivanja gornjeg dijela tijela i pomicanja težišta prema trupu. Ovaj proces razvoja omogućuje sve veću skladnost i razvoj motoričke spretnosti. Gruba motorika stoji u osnovi razvoja velikih mišićnih skupina, a njihovim razvojem djetetu se pružaju sve veće motoričke mogućnosti.

Fina motorika:

Pojam fina motorika odnosi se na male pokrete ruku, prstiju na rukama i nogama, jezika i malih mišića lica, no kada se govori o razvoju fine motorike obično je fokus na pokretima ruke i prstiju na rukama. Dvogodišnje i trogodišnje dijete može skidati jednostavne dijelove odjeće, pravilno koristiti žlicu, slagati konstrukcije od manjih kocaka. Vrlo skoro služi se škarama, kistovima, upotrebljava olovku za crtež čovjeka (Klarin, 2017).

3.6.2. Igra i kognitivni razvoj

Igra je način na koji se kod djece stvaraju dobri temelji za daljnje učenje i obrazovanje. Igra ima veliku ulogu u razvoju govora djece i učenja jezika. Kroz igru djeteta stvarima i predmetima pridaje smisao i razvija simboličko predočavanje.

Igre pretvaranja imaju utjecaj na čitanje, dječju kreativnost i potiču razvoj socijalnih vještina. Igra razvija i djetetove matematičke sposobnosti (računanje, zbrajanje, mjerenje) (Klarin, 2017).

3.6.3. Igra i emocionalni razvoj

Prve emocije djeteta javljaju se već po rođenju i njima djeteta upozorava svoju okolinu što mu odgovara, a što ne. Emocionalno stimulativna okolina omogućuje zdrav emocionalni razvoj djeteta.

Igra omogućuje djetetu da razvije svoje socio-emocionalne sposobnosti: suradnju, društvenost, odgovornost prema sebi i drugima, poštivanje pravila, solidarnost, komunikativnost. Kroz igru uči o emocijama i na taj način usvaja društvene oblike ponašanja. Te uloge u kojima se djeteta nalazi igrajući se, postaju temelj i pripremaju ga za svijet odraslih (Klarin, 2017).

3.6.4. Igra i socijalni razvoj

Socijalizacija je proces prilagodbe na socijalni kontekst odnosno djelovanje društva i uvjeta društva na oblikovanje ljudske osobnosti. Međusobni odnosi djece su značajan aspekt njihovog socijalnog razvoja.

Na najnižoj razini suradništva dječja igra je koordinirana, ali još uvijek paralelna, to je igra bez konflikta i odraz je mirnog druženja. Na višoj razini ove faze igra poprima obilježje zajedništva. Zajedništvo omogućuje zabavu, humor, solidarnost, ali i sukob u odnosu na paralelnu igru. Djeca uče pravila, socijalne uloge, različite socijalne odnose, uče anticipirati ponašanje drugoga (Klarin, 2017).

Igranje uključuje tjelesnu i misaonu aktivnost i oduvijek se smatralo svojevrsnom pokusnom aktivnošću čija je svrha naći rješenje nekog problema, s konstantnom fantazijom i stanjem pretvaranja. Svijet igre djetetu pruža mogućnost učenja o sebi, o drugima i o okruženju u kojem živi. *„Dijete s igrama raste, a igre rastu s njim. One su jedinstven i djelotvoran način prirodnog učenja“* (Rajić i Petrović-Sočo, 2015).

3.7. IGRAČAKE I NJIHOVE KARAKTERISTIKE U ODNOSU NA DOBNE SKUPINE DJECE

U daljnjem slijedu razvrstane su karakteristične igračke za svaku pojedinu dob djeteta u odnosu na razvoj i potrebe djeteta (prema Stevanović, 2003).

„Svaka igračka je više od igračke. Ona je filozofija življenja, razmišljanja i stvaranja.“ (Stevanović, 2003).

3.7.1. Igračke za djecu od rođenja do 6 mjeseci

Nakon rođenja, dijete se na pasivni način odnosi prema predmetima koji ga okružuju. Dijete nema razvijene kretnje i mišiće kako bi rukovalo tim predmetima, ali zato su potrebni slušni utisci. Prve igre djeteta su vrlo jednostavne i doprinose razvoju mišićne snage. Djetetova prva igračka je vlastito tijelo. S obzirom na razvoj djeteta potrebne su mu igračke za gledanje, slušanje i hvatanje. Zvečka je igračka koja pomaže razvoju djetetovih kretnji i osjetila. Prva zvečka trebala bi biti crvene boje jer nju dijete prvu zapaža. Slika 8 upravo prikazuje jedan takav primjer zvečke.

S obzirom na razvoj djeteta do prvih šest mjeseci preporučljive su igračke za slušanje, gledanje i hvatanje.

Slika 8. Crvena zvečka za novorođenčad
Izvor: WEB 8

3.7.2. Igračke za djecu 6-12 mjeseci

Ovaj period u dobi djeteta od 6 do 12 mjeseci se naziva aktivni period. U ovom periodu dijete prelazi iz horizontalnog u vertikalni položaj, proširuje mu se vidno polje, dijete počinju zanimati predmeti iz okoline. Sve igračke u prvoj godini života služe za stvaranje kontakta sa materijalnim svijetom te pomažu razvitku organa, emocija, kretnji i govora. Prevladavaju motoričke, senzorne i emotivne igračke kao što je jedan od primjera lopta na slici 9 (lutke od tekstila, kocke sa zvončićima koji proizvode zvukove, lopte, drvene igračke za umetanje i vađenje itd.).

Slika 9. Plišana lopta koja proizvodi zvukove
Izvor: WEB 9

3.7.3. Igračke za dijete u drugoj godini života

U ovom periodu prevladavaju motorički interesi. Veliku vrijednost imaju predmeti sa zvučnim efektima (udaraljke, zvončići...). Primjer jednog takvog proizvoda prikazan je na slici 10, a prikazuje kocku koja ima vizualne, taktilne, zvučne elemente te elemente za razvoj motorike.

Dijete također pokazuje interes za bojama i crtanjem. Još uvijek značaj imaju senzorne i motoričke igračke.

Slika 10. Senzomotorička kocka
Izvor: WEB 10

3.7.4. Igračke za dijete u trećoj godini života

Dijete u trećoj godini je puno spretnije i potrebne su mu igračke koje zadovoljavaju djetetove potrebe za kretanjem. Primjer takve opreme su sprave u dječjim parkovima i na igralištima kao npr. penjalice, ljuljačke, klackalice, tobogani i slično, kao na slici 11. Raznovrsni prirodni materijali (pijesak, voda) pomažu upoznavanju materijalnog svijeta. U ovo doba javljaju se imitacijske igre i prvi put se susrećemo s obrazovnim igračkama i igračkama za rani odgoj.

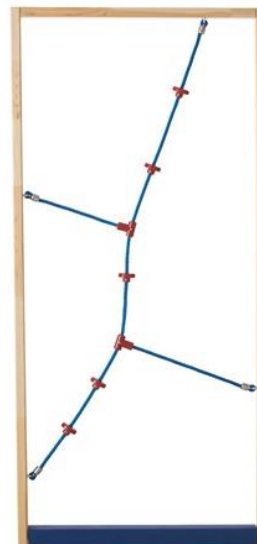
Slika 11. Dječji tobogan
Izvor: WEB 11

3.7.5. Igračke za dijete u četvrtoj godini života

U četvrtoj godini razvoj motorike je na vrhuncu i djeca potrebu za kretanjem ostvaruju trčanjem, penjanjem i skakanjem. Jedan takav primjer opreme je prikazan na slici 13 koja prikazuje zid koji ima užice za penjanje. Omiljene igračke za ovu dob su lutke i lutke u obliku životinja (plišani medo). Primjer plišanog medvjedića prikazan je na slici 12. Mnogo je veći izbor igračkaka za konstruiranje i graditeljstvo. Slikovnica u ovoj dobi ima zadatak da djeci predoči stvarni i imaginarni svijet. Suvremene mehaničke igračke zahtijevaju složene pokrete ruku, svladavaju strah od mehanizacije i slično. U ranom djetinjstvu započinje pripremanje djeteta na određeni rad i uključuje ga se u radne aktivnosti igračkama koje će mu pomoći za izvršavanje pojedinih aktivnosti.

Slika 12. Plišani medvjedić
Izvor: WEB 12

Slika 13. Zid s užetom za penjanje
Izvor: WEB 13

3.7.6. Igračke za dijete u petoj godini života

Igračke kojima su se djeca igrala do pete godine života, sada ih upotrebljavaju na drugačiji način vežući nove i raznovrsne sadržaje. Svrha igračaka je da djetetu osiguraju predmete za igru kojima će se dijete razvijati i uvježbavati svoje sposobnosti. Jedan takav primjer prikazan je na slici 15 koja prikazuje građevne drvene kocke kojim dijete pospješuje vizualnu percepciju, vježba koordinaciju, razvija maštu i kreativnost. Igračke koje imitiraju neke predmete iz kućanstva odgojno djeluju na djecu tj. proširuju i bogate njihovo iskustvo.

Slika 14. Građevne kocke (55 komada)
Izvor: WEB14

3.7.7. Igračke za dijete u šestoj godini života

Igračke se upotrebljavaju u novim, slobodnijim i potpunijim kombinacijama. Za djevojčice u šestoj godini to ostaje lutka, a dječake zanimaju razna vozila i alati. Primjer karakteristične igranke za dječake (alat) prikazan je na slici 15.

Igračke ili predmeti koje djeca sama izgrade imaju veliku odgojnu vrijednost za njih jer ih aktiviraju, vesele te razvijaju dozu samopouzdanja i upornosti. Pri izradi se dijete navikava na uporabu raznih materijala, koncentrirano je na izradu, trudi se biti uredno, ulaže napor u izradi i stječe vještine koje imaju veliku vrijednost u oblikovanju osobnosti. Mišićna snaga je puno veća i dijete treba mnogo prostora za kretanje.

Djeca imaju potrebu za društvom pa se za uspostavu kontakata među djecom upotrebljavaju razne društvene igre. Kako djeca sudjeluju u sve više igara počinju postepeno usvajati pravila, poštivati ih i pridržavati ih se.

Slika 15. Igračka- alat za dječake
Izvor: WEB 15

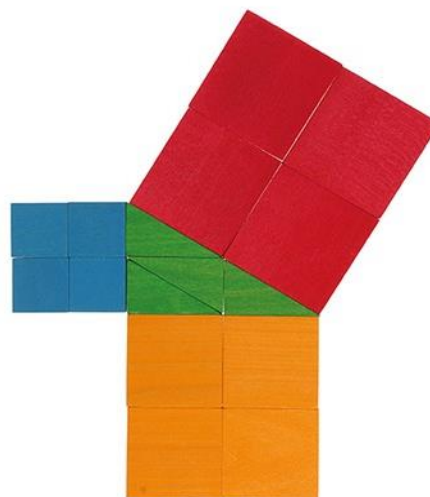
3.7.8. Igračke za dijete u sedmoj godini života

Ovaj period od šeste do sedme godine djetetova života je period pripreme za školu. Dijete treba pripremiti u skladu s njegovim mogućostima. Dobro i pravilno odabrane igranke od velike su važnosti u pripremi djeteta za školu. Igrakom i igrankama dijete će usavršavati pokrete te razvijati emocije i intelekt.

Igračke i didaktički materijali pomoći će djetetu da razlikuje oblike, da razvije finu motoriku (slika 16), da razvija govor i komunikacijske vještine te kreativne vještine i sposobnosti. Igračke su usmjerene na opremu, slagalice (slika 17), mehanizirane igranke, knjige i razne sportske rekvizite.

Slika 16. Igra pisanja za razvoj fine motorike
Izvor: WEB 16

Slika 17. Pitagorina slagalica
Izvor: WEB 17

3.8. SIGURNOST I ISPRAVNOST DJEČJIH IGRAČAKA

Područje zdravstvene ispravnosti i sigurnosti igračaka u Republici Hrvatskoj regulirano je Zakonom o predmetima opće uporabe (***, 2006) Pravilnikom o sigurnosti igračaka koje donosi ministar zdravstva i socijalne skrbi.

Odredbe pravilnika se odnose na igračke za djecu starosti do 14 godina.

„Ovim Pravilnikom utvrđuju se pravila koja u pogledu sigurnosti moraju ispunjavati igračke u svrhu osiguravanja njihovog slobodnog kretanja i zaštite zdravlja njihovih potrošača.“

(Web 5).

Slika 18. Znak za upozorenje:
„Igračka nije prikladna za djecu mlađu od tri godine“
Izvor: WEB 18

4. METODE I MATERIJALI ISTRAŽIVANJA

Metode istraživanja koje su korištene za ovaj završni rad su fotografiranje (5.1.) te razgovor sa osobama koje se na razne načine bave djecom (odgajatelji, učitelji, roditelji, fizioterapeuti, osobe iz igraonica, itd.) (5.2.).

Fotografiranje igračaka i opreme za provođenje dječje igre provodilo se po vrtićima Grada Zagreba, parkovima i dječjim igralištima u Zagrebu.

Za razgovor s ispitanicima bile su unaprijed određene pojedine smjernice i pitanja:

1. Smatraju li da je igra neophodna za zdravi dječji rast i razvoj i na koji način utječe na djecu,
2. Smatraju li da je drvo dobar materijal za izradu dječjih igračaka, zašto i da li je dovoljno zastupljen,
3. Jesu li upoznati sa zakonom o dječjim igračkama i smatraju li da je dobro reguliran,
4. Jesu li zadovoljni sa igračkama, opremom za provođenje dječje igre i da li bi uveli kakve promjene.

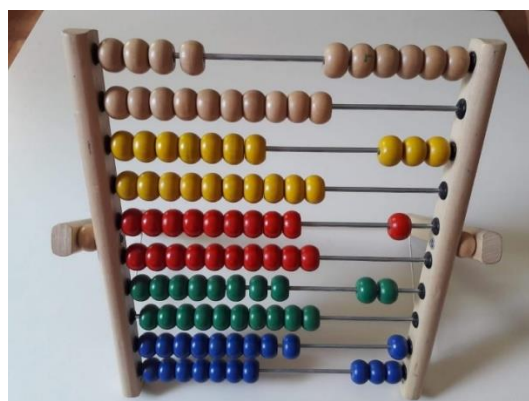
5. REZULTATI ANALIZE

5.1. REZULTATI FOTOGRAFIRANJA

Fotografiranje dječjih igračaka i opreme za uspješno provođenje dječje igre provodilo se po dječjim vrtićima („DV Markuševac“, „DV Leptir“, „DV Ružičnjak“, „DV Vladimira Nazora“, „DV Trnoružica“), dvorištima i parkovima u Gradu Zagrebu (slike 19 -25).

5.1.1. Didaktičke igračke

Didaktičke igračke su igračke koje djeci pomažu u razvijanju kognitivnih sposobnosti. To su proizvodi pomoću kojih djeca nauče razumjeti svijet oko sebe. Didaktičke igračke na zabavan način razvijaju i treniraju dječje moždane vijuge te motiviraju djecu za učenje. Uče o različitim oblicima, bojama, slovima i brojkama.

Slika 19. Didaktičke igračke
Fotografije djelatnica dječjih vrtića

5.1.2. Motoričke igračke

Motoričke igračke su igračke koje služe za razvijanje i usavršavanje dječjeg pokreta (slike 20 – 22). Dije se na grubu motoriku gdje djeca razvijaju velike mišićne skupine te na finu motoriku koja najveći fokus ima na rukama i prstima na rukama.

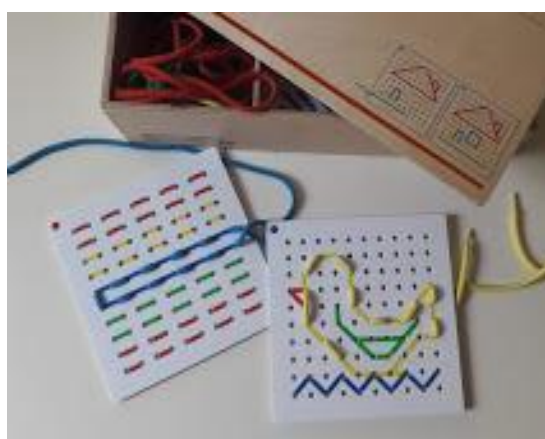
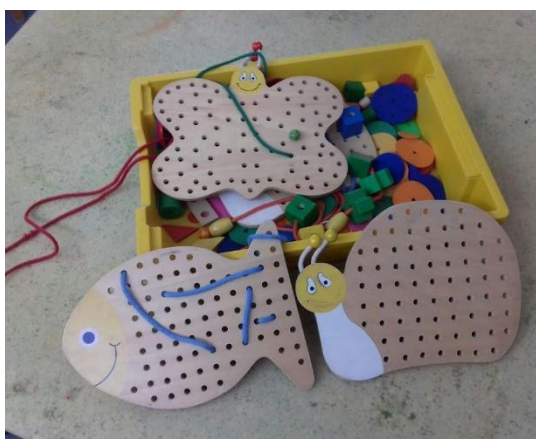
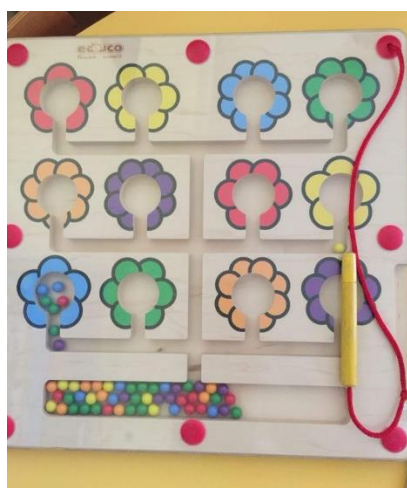
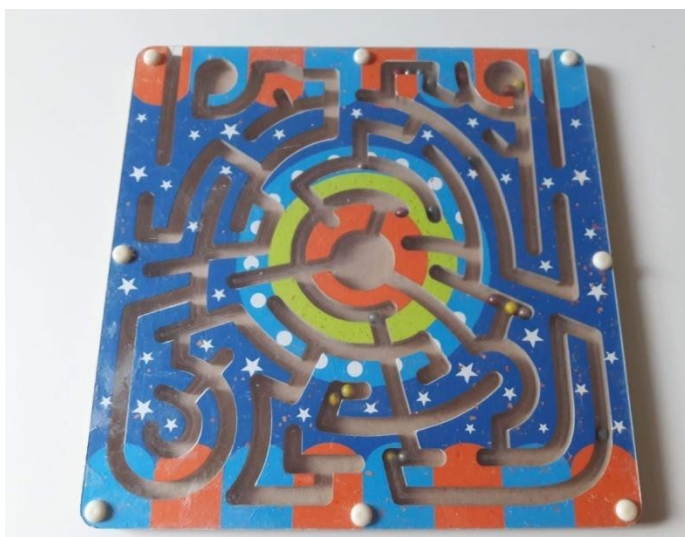
5.1.2.1 Motoričke igračke - gruba motorika

Slika 20. Oprema za igru za razvoj grube motorike
Fotografije djelatnica dječjih vrtića

5.1.2.2 Fina motorika

Slika 21. Igračke za razvoj fine motorike
Fotografije djelatnica dječjih vrtića

5.1.3. Senzomotoričke igračke

Tijekom igre i kretanja dijete usvaja osjetilne informacije iz okoline i svojeg tijela te ih pohranjuje u mozgu i na taj način spoznaje svijet oko sebe. Senzomotorički razvoj nezaobilazni je element dječjeg odrastanja, jer dijete u najranijoj dobi spoznaje sva osjetila i vježba svoju motoriku.

Slika 22. Senzomotoričke igračke
Fotografije djelatnica dječjih vrtića

5.1.4. Senzoričke igračke

Senzoričke igračke služe za razvijanje senzoričke integracije. Senzorička integracija objedinjavanje je informacija koje primamo raznim osjetilima. Za razvitak tih sposobnosti nužno je primiti odgovarajuće poticaje iz okoline, a to se upravo postiže senzoričkim igračkama.

Slika 23. Senzoričke igračke
Fotografije djelatnica dječjih vrtića

5.1.5. Simboličke igračke

Djeca se u trenutku užive u niz ranih uloga (liječnik, mama, tata, znanstvenik, frizer, kuhar i sl.) i oponašajući svoju okolinu razvijaju komunikaciju, kreativnost, razmišljaju i socijaliziraju se. Za to su im potrebne igračke i oprema, kojima će svoje uloge učiniti stvarnijima.

Slika 24: Simboličke igračke
Fotografije djelatnica dječjih vrtića

5.1.6. Socijalno- emocionalne igračke

Djeca uvijek izražavaju emocije na buran način, kroz veselje, radost, tugu ili bijes. No najčešće, umjesto da izravno kažu što žele i što ih brine, skrivaju i zamagljuju stvarne osjećaje. Vrlo je važno da nauče kako prepoznati i verbalno izraziti vlastite emocije, prepoznati emocije drugih i kako se ponašati u interakciji s drugima. Najčešći primjer takvih igara su društvene igre gdje se nauče socijalizirati, poštivati pravila, izraziti se prema drugome i slično.

Slika 25: Socijalno- emocionalna igračka
Fotografije djelatnica dječjih vrtića

5.2. REZULTATI RAZGOVORA S ISPITANICIMA

Na pitanje smatraju li da je igra neophodna za dječji rast i razvoj i na koji način utječe, svi odgovori ispitanika bili su pozitivni. Ispitanici smatraju da igra kod djece razvija motoričke vještine, pamćenje, opažanje, funkcije mozga, kreativne i kognitivne sposobnosti. Smatraju da potiče razvoj mašte, pomaže djeci u socijalizaciji i njihovom emotivnom razvitku te da upoznaju svijet oko sebe.

Na pitanje smatraju li drvo dobrim materijalom za izradu dječjih igračaka svi odgovori su također bili pozitivni. Ispitanici imaju samo riječi hvale i voljeli bi da je drvo što više zastupljeno u izradi dječjih igračaka. Smatraju drvo kvalitetnijim, izdržljivijim, dugotrajnijim, čvršćim, sigurnijim, zdravijim i ekološki prihvatljivijim materijalom u odnosu na npr. plastiku i druge umjetne materijale. Drvo je prirodan i topao materijal koji razvija brojna osjetila kod djece te je vrlo pogodan za njihovo zdravlje.

Na pitanje jesu li upoznati sa zakonom o sigurnosti dječjih igračaka i da li bi nešto promijenili, većina ispitanika je odgovorila da sa zakonom uopće nije upoznata, a vlastitim nahođenjem su rekli da nisu zadovoljni sa zakonom, jer ima previše umjetnih materijala na tržištu i svašta se prodaje.

Na pitanje jesu li zadovoljni igračkama koje se nude na tržištu i da li bi uveli neke promjene, odgovori su većinski bili usmjereni na uklanjanje igračaka od umjetnih materijala i zamjena za prirodne.

6. ZAKLJUČAK

Igra je temeljni pokretač za sveukupni rast i razvoj djeteta i njena svrha je ona sama.

Uočeno je da osim tradicionalnog pristupa odgojno - obrazovnom procesu postoje i alternativne metode sa svojim ciljevima (Montessori, Waldorf, Korak po korak).

Bez obzira kojom metodom se koristili, igra je prisutna u svakoj od njih. Igra ima presudnu važnost u životu djeteta jer je gotovo jedino sredstvo za zdravi rast, razvoj i učenje djeteta.

Dijete je kompleksno biće i većinu dana provodi igrajući se te mu je potrebno osigurati igračke za pravilno razvijanje pojedinih vještina. Postoje mnoge klasifikacije dječjih igara u odnosu na sposobnosti koje potiču i razvijaju kod djece. Vrlo je teško igračke razvrstati u jednolične kategorije jer one to nisu. Igra potiče dijete da istražuje svijet oko sebe, uči ga socijalno prihvatljivom ponašanju te ga emotivno, verbalno, kognitivno i motorički razvija.

Igračke su ključan dio djetetova života jer su sredstvo uz koje djeca rastu i razvijaju se, te trebaju biti promišljeno i pravilno odabrane. Stoga je materijal od kojeg je igračka izrađena vrlo bitan segment za djetetov razvoj. Na temelju provedenog istraživanja ističe se drvo kao favoriziran materijal. Drvo ima brojne dobre karakteristike kao materijal za izradu dječjih igračaka te ga treba naglasiti u primjeni kao prirodan, topao, dugotrajan i izdržljiv materijal koji je pogodan za zdravlje djece, a uz to je ekološki prihvatljiv i estetski privlačan.

Obilaskom odgojno-obrazovnih ustanova i fotografiranjem raznih igračaka, igara i dječje opreme za provođenje igre uočava se široka paleta proizvoda koji se koriste u svrhu provođenja dječje igre. Umjetni materijal trebalo ukloniti s tržišta i zamijeniti ga prirodnim materijalima za dobrobit djece.

LITERATURA

1. Burić, H. (2014): Sretan 20. rođendan koraku. *Dijete, vrtić, obitelj*, broj 76, str. 2-4
2. Domljan, D. (2011): Oblikovanje školskog namještaja kao preduvjet očuvanja zdravlja učenika. Doktorski rad. Sveučilište u Zagrebu Šumarski fakultet, Zagreb
3. Duran, M. (1995). *Dijete i igra*. Naklada Slap (2. izdanje), Zagreb
4. Findak, V. (1995). Metodika tjelesne i zdravstvene kulture u predškolskom odgoju. Školska knjiga, Zagreb
5. Klarin, M. (2017). Psihologija dječje igre. Sveučilište u Zadru, Zadar
6. Kovačić, M. (2017). Maria Montessori. Diplomski rad. Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet, Zagreb
7. Malnar, A., Punčikar, S., Štefanec, A., Vujičić, L. (2012): Poticajno okruženje i izazov za suradnju i istraživanje djece i odraslih. *Dijete, vrtić, obitelj*, broj 70, str. 4-7
8. Mlinarević, V. (2000): Igra - učenje u socijalnim interakcijama. Učiti zajedno s djecom - učiti. Čakovec: Dječji vrtić ; Visoka učiteljska škola, Čakovec
9. Rajić, V., Petrović-Sočo, B. (2015): Dječji doživljaj igre u predškolskoj i ranoj školskoj dobi. Sveučilište u Zagrebu Učiteljski fakultet, Zagreb
10. Stevanović, M. (2003). Predškolska pedagogija. Andromeda: Sveučilište u Rijeci, Rijeka

Izvori literature s interneta

- Web 1: Što je Montessori? Tekst na portalu Privatni Montessori dječji vrtić „Srčeko“
<http://srceko.com/montessorri/sto-je-montessorri/> Preuzeto: 31.7.2018.
- Web 2: Waldorfska pedagogija. Tekst na portalu Wikipedia
https://hr.wikipedia.org/wiki/Waldorfska_pedagogija) Preuzeto: 31.7.2018.
- Web 3: Waldorfska pedagogija. Tekst na portalu udruge RODA
(<http://www.roda.hr/porta/roditeljstvo/jaslice-vrtic-skola/waldorfska-pedagogija.html>) Preuzeto: 31.7.2018.
- Web 4: O nama. Tekst na portalu Pučkog otvorenog učilišta Korak po korak
(<http://www.korakpokorak.hr/>) Preuzeto: 31.7.2018.
- Web 5: ***, 2006: Zakonom o predmetima opće uporabe, Narodne novine br. 85/06, 75/09 i 43/10, Hrvatski sabor, 2006, dopune Zakona 2009, 2010.
(https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2011_01_2_34.html) Preuzeto: 25.6.2018.

Izvori slika s interneta

WEB 1: Prvi dječji vrtić.

(<http://www.froebelweb.org/1840.jpg>) Preuzeto: 30.08.2018.

WEB 2: Frobelovi „darovi“.

(<http://smithery.co/wordpress/wp-content/uploads/2015/02/froebel-1.png>)

Preuzeto: 30.08.2018.

WEB 3: Montessori didaktička igra (obojeni cilindri)

(http://www.idaididacta.hr/upload/proizvodi/m002300_93338.jpg.axd?width=618&height=458&crop=auto) Preuzeto: 30.08.2018.

WEB 4: Montessori oprema za matematiku

(http://www.idaididacta.hr/upload/proizvodi/m0083gc_93853.jpg.axd?width=618&height=458&crop=auto) Preuzeto: 30.08.2018.

WEB 5: Waldorf oprema za matematiku

(<https://www.bellalunatoys.com/collections/learning-toys/products/grimms-counting-colors-wooden-math-blocks>) Preuzeto: 30.08.2018.

WEB 6: Waldorf oprema za poticanje djece na arhitekturu

(<https://www.bellalunatoys.com/collections/learning-toys/products/natural-hardwood-building-blocks-set-wooden-storage-box>) Preuzeto: 30.08.2018.

WEB 7: Primjer igre gradnje LEGO kockicama

(<http://www.korakpokorak.hr/upload/Sadrzaj/besplatni-resursi/svaki-tjedan-korak-jedan/2014-2015/svaki-tjedan-korak-jedan-9-2014-15.pdf>)

Preuzeto: 30.08.2018.

WEB 8: Crvena zvečka za novorođenčad

(<http://bimaco-grupa.com/datoteke/slike/zvecka-buba-crvena.jpg>)

Preuzeto: 30.08.2018.

WEB 9: Plišana lopta koja proizvodi zvukove

(https://lafaboo.com/upload/catalog/product/594/86748-alice-balle-multisons-jpg-cmyk-01_575ff9ad5c7c4.jpg) Preuzeto: 30.08.2018.

WEB 10: Senzomotorička kocka

(<http://www.idaididacta.hr/upload/proizvodi/H120828.jpg.axd?width=618&height=458&crop=auto>) Preuzeto: 30.08.2018.

WEB 11: Dječji tobogan

(http://stribor-oprema.hr/wp-content/uploads/2017/07/S.TO_002.02-TOBOGAN-VILMA.jpg) Preuzeto: 30.08.2018.

WEB 12: Plišani medvjedić

(https://www.webmarketspot.com/igracke/medo/images/img_01_lp_ecommerce_list_v08.png) Preuzeto: 30.08.2018.

WEB 13: Zid s užetom za penjanje

(http://www.idadidacta.hr/upload/proizvodi/038356_82944.jpg.axd?width=618&height=458&crop=auto) Preuzeto: 30.08.2018.

WEB 14: Građevne kocke (55 komada)

(<http://www.idadidacta.hr/upload/proizvodi/H0471.jpg.axd?width=618&height=458&crop=auto>) Preuzeto: 30.08.2018.

WEB 15: Igračka- alat za dječake

(<http://www.idadidacta.hr/upload/proizvodi/H675046.jpg.axd?width=618&height=458&crop=auto>) Preuzeto: 30.08.2018.

WEB 16: Igra pisanja za razvoj fine motorike

(<http://www.idadidacta.hr/upload/proizvodi/ED522274.jpg.axd?width=618&height=458&crop=auto>) Preuzeto: 30.08.2018.

WEB 17: Pitagorina slagalica

(http://www.idadidacta.hr/upload/proizvodi/gr43700_103839.jpg.axd?width=618&height=458&crop=auto) Preuzeto: 30.08.2018.

WEB 18: Znak za upozorenje

(<https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/dodatni/412214.jpeg>)

Preuzeto: 30.08.2018

Popis slika

Slika 1. Prvi dječji vrtić	6
Slika 2. Frobelovi „darovi“	6
Slika 3. Montessori didaktička igra (obojeni cilindri)	8
Slika 4. Montessori oprema za matematiku	8
Slika 5. Waldorf oprema za matematiku	9
Slika 6. Waldorf oprema za poticanje djece na arhitekturu	9
Slika 7. Primjer igre gradnje LEGO kockicama i	10
Slika 8. Crvena zvečka za novorođenčad	16
Slika 9. Plišana lopta koja proizvodi zvukove	17
Slika 10. Senzomotorička kocka	17
Slika 11. Dječji tobogan	18
Slika 12. Plišani medvjedić	19
Slika 13. Zid s užetom za penjanje	19
Slika 14. Građevne kocke (55 komada)	19
Slika 15. Igračka- alat za dječake	20
Slika 16. Igra pisanja za razvoj fine motorike	21
Slika 17. Pitagorina slagalica	21
Slika 18. Znak za upozorenje:	22
Slika 19. Didaktičke igračke	25
Slika 20. Oprema za igru za razvoj grube motorike	27
Slika 21. Igračke za razvoj fine motorike	28
Slika 22. Senzomotoričke igračke	29
Slika 23. Senzoričke igračke	31
Slika 24: Simboličke igračke	32
Slika 25: Socijalno- emocionalna igračka	33